बजार अवलोकन ६८

साउन, २०७१†

निम्न संस्थाहरुद्वारा संयुक्त रुपमा प्रकाशित :

विश्व खाद्य कार्यक्रम– खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली

कृषि विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग, कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र

उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च

मुख्य बुँदाहरु

- ***२०७१ साउन महिनामा वर्षायाम जारी रहेको र बालीहरुको उत्पादन रिक्त हुने समय भएको हुनाले नेपालभर १२ बजारहरुमा अनुगमन गरिएका प्राय खाद्य वस्तुहरुको खुद्रा मूल्यहरु बृद्धि भयो।***
- ***२०७१ साउन महिनामा समग्र स्फीतिदर ७.५ प्रतिशत भयो। खाद्य तथा पेय पदार्थको स्फीतिदर १०.६ प्रतिशतमा उच्च रहनुका साथै निम्न खाद्य वस्तुहरुको उच्च स्फीतिदर कायमै रह्यो: फलफुल (२४.३ प्रतिशत), तरकारी (१३.९ प्रतिशत), मासु र माछा (११.१ प्रतिशत), र अन्नहरु (१०.९ प्रतिशत)।***

राष्ट्रिय रुपमा बजारको अवस्था

मूल्य

२०७१ साउन महिनामा देशभर अनुगमन गरिएका प्राय खाद्य वस्तुहरुको खुद्रा मूल्यहरुले बढ्दो प्रवृति (trend) देखाए। मासिक रुपमा मोटा चामल र गहुँको पिठोको खुद्रा मूल्य क्रमश: १.२ प्रतिशत र १.० प्रतिशतका दरले बृद्धि भयो भने मास र मुसुरोको मूल्य क्रमश: ४.२ प्रतिशत र ०.५ प्रतिशतका दरले बृद्धि भयो। यसैगरी, आलु र भटमासको तेलको मूल्य क्रमश: ९.४ र ०.१ प्रतिशतका दरले बृद्धि भयो। यद्यपि, कुखुराको मासु ०.९ प्रतिशतका दरले न्यून रुपमा घट्यो। तीन महिना अगाडीको तुलनामा मूल्यहरुले बढ्दो प्रवृति देखाए। यसैगरी, गत वर्ष सोही समयको तुलनामा प्राय मूल्यहरुले बढ्दो प्रवृति देखाए (अपवादस्वरुप तोरीको तेल बाहेक)।

मोटा चामल र गहुँको पिठोको मूल्यको बढ्दो प्रवृतिका साथमा क्षेत्रीय बजारहरुमा मूल्यहरुले राष्ट्रिय औसत संग मिल्दोजुल्दो प्रवृति देखाए। यद्यपि, मुसुरोको मूल्यले तराईका बजारहरुमा न्यून रुपमा घट्दो प्रवृति देखायो।

गत एक महिनामा उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र द्वारा नियमित रुपमा अनुगमन गरिएका बिर्तामोड, काठमाडौं, बुटवल, सुर्खेत र धनगढीका पाँच ठूला बजारहरुमा थोक मूल्यहरु न्यूनरुपमा घटेको पाइयो। कालीमाटी फलफुल तथा तरकारी बजारमा गत एक महिनामा अनुगमन गरिएका प्राय तरकारीको थोक मूल्यहरुले मौसमी रुपमा हुने उच्च उतारचढाव देखाए: फर्सी, गोलभेडा, बोडी र पालुङ्गोको आपूर्तिमा कमि आउनाले मूल्यमा ११ प्रतिशत भन्दा बढीका दरले बृद्धि भयो भने बन्दा, स्कुस, भेन्टा, मूला, घ्यू सीमी, घिरौंला र भिन्डीको मूल्य १४ प्रतिशत भन्दा बढीका दरले घट्यो।

नेपाल राष्ट्र बैंकका अनुसार समग्र उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (CPI) २०७१ असार महिनामा २०७.९ भयो, जुन मासिक रुपमा १.० प्रतिशतले बृद्धि हो। CPI मा वार्षिक स्फीतिदर ७.५ प्रतिशतले बृद्धि भयो। खाद्य तथा पेय पदार्थको CPI २५७.१ मा कायम रह्यो, जुन मासिक रुपमा २.४ प्रतिशतले बृद्धि हो तर वार्षिक रुपमा भने १०.६ प्रतिशतले बृद्धि हो; अन्य विभिन्न खाद्य वस्तुहरुको CPI ले वार्षिक रुपमा उच्च बृद्धि देखाए; फलफुल (२४.३ प्रतिशत), तरकारी (१३.९ प्रतिशत), मासु र माछा (११.१ प्रतिशत), र अन्नहरु (१०.९ प्रतिशत)। गैह्र खाद्य वस्तुहरु र सेवा सम्बन्धि CPI १७३.० भयो, जुन मासिक रुपमा ०.१ प्रतिशतले न्यून हो र वार्षिक रुपमा ५.० प्रतिशतले बृद्धि हो।

आपूर्ति

पहिरो र बाढीका कारण सडकहरु अवरुद्ध हुनाले हाल सम्म पनि देशभर आपूर्ति अवस्था सामान्य भएको छैन। NeKSAP क्लस्टर र जिल्ला संयोजकहरुका अनुसार, केही मुख्य बजारहरुमा यातायात सेवाहरु आंशिक रुपमा पुनसञ्चालनमा आएका छन् तर हिउँदे सडकको पहुँच भएका पहाडी तथा हिमाली क्षेत्रमा भने यी सेवाहरु पुनसञ्चालन हुन बाँकी नै छ।

पूर्वानुमान

चाडपर्वको समय अगाडि प्राय खाद्य तथा दैनिक खपतका वस्तुहरुको मागमा अधिक बृद्धि हुने हुनाले आउँदो महिनामा यी वस्तुहरुको मूल्य बृद्धि हुने अनुमान छ।

मध्य तथा सुदूर पश्चिमी पहाडी तथा तराई क्षेत्रमा हालैको बाढीले र अन्य धेरै भागमा अत्यधीक वर्षाले देशका केही भागहरुमा धान बाली नराम्रो संग नोक्सानी भयो। जसले धान बालीको मध्यमस्तरीय उत्पादन पूर्वानुमानको संकेत गर्दछ।

मासीक रुपमा मुख्य वस्तुहरुको मूल्यमा भएको अत्याधिक परिवर्तन

वस्तुहरु	मूल्य ने रु/ केजि, लि	१ महिनाको परिवर्तन (%)	अवलोकन
फर्सी, गोलभेडा, बोडी र पालुङ्गो	विभिन्न	> ११	मौसमी रुपमा उत्पादन रिक्त हुने समय सुरु भएको हुनाले आपूर्तिमा कमि।
बन्दा, भेन्टा, मूला, स्कुस, घ्यू सीमी, घिरौला र भिन्डि	विभिन्न	>-१४	बाली भित्र्याउने समय भएको हुनाले आपूर्तिमा बृद्धि।

१२ महिनाको औसत मूल्य *

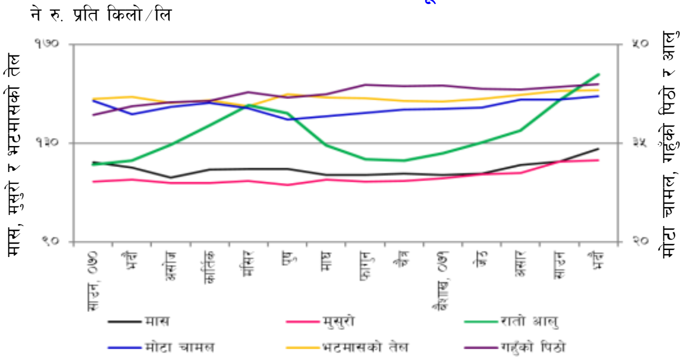

मूल्य परिवर्तन प्रतिशतमा ** (१ महिना र १ वर्ष)

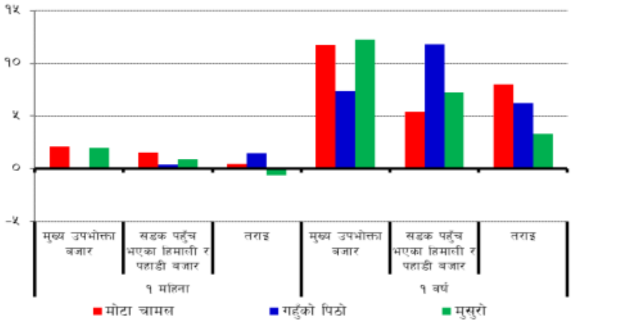

नेपालको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धि ताजा जानकारीकालागि खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (NeKSAP) को विद्युतिय ठेगाना **http://www.sites.google.com/site/nefoodsec** मा हेर्न सकिनेछ।

† मूल्यहरु २०७१ साउन महिनाको मूल्य सँग सम्बन्धित छन्।

* मूल्यहरु यस प्रतिवेदनको पछाडी पट्टी दिईएको बजारहरुबाट लिइएको हो। तर *सडक नपुगेका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु* यसमा समावेश छैनन्।

** मूल्य परिवर्तन यस प्रतिवेदनमा भएका सम्पूर्ण बजारहरुसंग सम्बन्धित छन्।

नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली
Nepal Khadhya Surakshya Anugaman Pranali (NeKSAP)
Nepal Food Security Monitoring System

मुख्य खाद्य बस्तुहरुको खुद्रा मूल्य- साउन, २०७१

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरु	हालको मूल्य (नेरु/केजि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना	३ महिना	१ वर्ष	औसत परिवर्तन १म	३ म	१ वर्ष
मुख्य उपभोक्ता बजार								
काठमाडौं	मोटा चामल	४५.०	०.०	७.१	१८.४	►	►	▲
	गहुँको पिठो	४५.०	०.०	४.७	१२.५	►	►	►
	भटमासको तेल	१४७.०	०.०	०.०	२.८	►	►	►
	कुखुराको मासु	३७०.०	०.०	५.७	७६.२	►	►	▲
	तोरीको तेल	१६७.०	०.०	०.०	-४.६	►	►	►
	मास	१३०.०	८.३	८.३	१५.०	▲	►	▲
	मुसुरो	१३०.०	४.०	१८.२	२६.२	►	▲	▲
	आलु	५५.०	०.०	५७.१	४८.६	►	▲	▲
पोखरा	मोटा चामल	५०.०	४.२	११.१	११.१	►	▲	►
	गहुँको पिठो	४५.०	०.०	०.०	२.३	►	►	►
	भटमासको तेल	१४०.०	०.०	०.०	-३.४	►	►	►
	कुखुराको मासु	३१०.०	०.०	-२२.५	०.०	►	▼	►
	तोरीको तेल	१८०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	मास	१४०.०	७.७	७.७	१२.०	▲	►	►
	मुसुरो	१२०.०	०.०	-४.०	४.३	►	►	►
	आलु	४०.०	-१६.७	१४.३	१४.३	▼	▲	►
क्षेत्रीय तराई बजार								
बिराटनगर	मोटा चामल	४०.०	०.०	०.०	२९.०	►	►	▲
	गहुँको पिठो	४०.०	-४.८	०.०	८.१	►	►	►
	भटमासको तेल	१३०.०	-३.७	-३.७	-१६.१	►	►	▼
	कुखुराको मासु	३२०.०	०.०	४.६	३९.१	►	►	▲
	तोरीको तेल	१६५.०	०.०	०.०	-१३.२	►	►	►
	मास	१३०.०	८.३	१८.२	१३.०	▲	▲	►
	मुसुरो	१२०.०	०.०	४.३	०.०	►	►	►
	आलु	५५.०	३७.५	५७.१	७१.९	▲	▲	▲
बिरगंज	मोटा चामल	४२.०	०.०	१०.५	१६.७	►	▲	▲
	गहुँको पिठो	४०.०	-४.८	०.०	०.०	►	►	►
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	-३.२	►	►	►
	कुखुराको मासु	३००.०	-९.१	-६.३	२५.०	▼	►	▲
	तोरीको तेल	१८०.०	-५.३	२.९	०.०	▼	►	►
	मास	१०७.०	-७.०	७.०	४.९	▼	►	►
	मुसुरो	११०.०	-६.८	०.०	०.०	▼	►	►
	आलु	३४.०	-१५.०	१३.३	३०.८	▼	▲	▲
नेपालगंज	मोटा चामल	३५.०	०.०	-२.८	-२.८	►	►	►
	गहुँको पिठो	३५.०	०.०	-७.९	०.०	►	►	►
	भटमासको तेल	१५०.०	१.४	०.०	११.१	►	►	►
	कुखुराको मासु	२७०.०	३.८	-१०.०	१४.९	►	►	►
	तोरीको तेल	२००.०	५.३	०.०	०.०	▲	►	►
	मास	११०.०	१०.०	०.०	-८.३	▲	►	►
	मुसुरो	९०.०	-५.३	-५.३	-१४.३	▼	►	►
	आलु	३०.०	०.०	३६.४	२०.०	►	▲	▲
धनगढी	मोटा चामल	३७.०	०.०	०.०	-५.१	►	►	►
	गहुँको पिठो	३७.०	५.७	५.७	८.८	▲	►	►
	भटमासको तेल	१४०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	कुखुराको मासु	३४०.०	०.०	२१.४	१३.३	►	▲	►
	तोरीको तेल	१६०.०	०.०	०.०	-२.४	►	►	►
	मास	१३२.०	०.०	६.५	८.२	►	►	►
	मुसुरो	१२२.०	०.०	०.०	१०.९	►	►	►
	आलु	५०.०	६६.७	२५.०	३१.६	▲	▲	▲

▲ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य बढेको

► सामान्य मूल्य परिवर्तन

▼ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य घटेका

यदि मूल्य परिवर्तन १ महिनामा ५ % सम्म, ३ महिनामा १० % सम्म अथवा १ वर्षमा १५ % सम्म भएमा त्यसलाई सामान्य मानिने छ ।

* यो नेपाल खाद्य संस्थान द्वारा वितरीत चामल हो किनभने त्यहाँ अन्य खाद्य सँचिती उपलब्ध छैन ।

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरु	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना१६.७	३ महिना	१ वर्ष	औसत परिवर्तन १म	३ म	१वर्ष
भैरहवा	मोटा चामल	३५.८	२.३	१९.३	२.३	►	▲	►
	गहुँको पिठो	४०.०	११.१	०.०	१४.३	▲	►	►
	भटमासको तेल	१४०.०	-६.७	०.०	७.७	▼	►	►
	कुखुराको मासु	३३०.०	-५.७	३.१	३२.०	▼	►	▲
	तोरीको तेल	१७०.०	-२.९	०.०	६.३	►	►	►
	मास	१२०.०	९.१	९.१	४.३	▲	►	►
	मुसुरो	१२०.०	९.१	२०.०	२०.०	▲	▲	▲
	आ	३६.०	२.९	२.९	४४.०	►	►	▲
सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु								
धनकुटा	मोटा चामल	४३.०	२.४	२.४	१३.२	►	►	►
	गहुँको पिठो	४८.०	२.१	२.१	४५.५	►	►	▲
	भटमासको तेल	१७०.०	३.०	३.०	१३.३	►	►	►
	कुखुराको मासु	३३०.०	३.१	३.१	३७.५	►	►	▲
	मास	१२५.०	४.२	४.२	४.२	►	►	►
	मुसुरो	११५.०	४.५	४.५	४.५	►	►	►
	आलु	५०.०	०.०	११.१	६६.७	►	▲	▲
रोल्पा	मोटा चामल	३५.०	२.९	२.९	२.९	►	►	►
	गहुँको पिठो	४०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	-३.२	►	►	►
	कुखुराको मासु	३३०.०	०.०	०.०	३.१	►	►	►
	मास	१२०.०	९.१	९.१	१४.३	▲	►	►
	मुसुरो	१३०.०	०.०	८.३	८.३	►	►	►
	आलु	६०.०	९.१	२०.०	५०.०	▲	▲	▲
सांफेबगर	मोटा चामल	४५.०	०.०	१२.५	२५.०	►	▲	▲
	गहुँको पिठो	४२.०	०.०	०.०	५.०	►	►	►
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	-	►	►	-
	कुखुराको मासु	४००.०	५.३	५.३	१४.३	▲	►	►
	मास	१३०.०	४.०	८.३	८.३	►	►	►
	मुसुरो	१३०.०	०.०	८.३	८.३	►	►	►
	आलु	६०.०	२०.०	५०.०	३३.३	▲	▲	▲
जुम्ला	मोटा चामल	६०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	गहुँको पिठो	७०.०	०.०	०.०	१६.७	►	►	▲
	भटमासको तेल	२००.०	५.३	२५.०	२५.०	▲	▲	▲
	कुखुराको मासु	४४०.०	०.०	१०.०	२५.७	►	►	▲
	मास	१६०.०	०.०	१४.३	६.७	►	▲	►
	मुसुरो	१६०.०	०.०	६.७	६.७	►	►	►
	आलु	३०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
बाजुरा	मोटा चामल	४३.०	२.४	७.५	-४.४	►	►	►
	गहुँको पिठो	४६.०	०.०	९.५	-८.०	►	►	►
	सीमी	१३०.०	०.०	८.३	८.३	►	►	►
	मास	१३०.०	०.०	८.३	-३.७	►	►	►
	मुसुरो	१३०.०	०.०	८.३	८.३	►	►	►
	आलु	३५.०	०.०	०.०	४०.०	►	►	▲
सडक पहुँच नभएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु								
हुम्ला	मोटा चामल*	४७.०	०.०	११.९	११.९	►	▲	►
	गहुँको पिठो	२००.०	०.०	-१६.७	०.०	►	▼	►
	भटमासको तेल	३००.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	सीमी	१२०.०	०.०	०.०	-७.७	►	►	►
	मास	२००.०	०.०	-	-	►	-	-
	मुसुरो	०.०	-	-	-	-	-	-
	आलु	१००.०	०.०	-३३.३	२५.०	►	▼	▲
डोल्पा	मोटा चामल	१४०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	गहुँको पिठो	१२०.०	०.०	०.०	-७.७	►	►	►
	भटमासको तेल	२४०.०	०.०	११८.२	०.०	►	▲	►
	सीमी	१६०.०	०.०	-	-	►	-	-
	मास	२००.०	०.०	-२०.०	-२०.०	►	▼	▼
	मुसुरो	२००.०	०.०	-२०.०	-२०.०	►	▼	▼
	आलु	६०.०	०.०	-	१००.०	►	-	▲

नेपालको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धि ताजा जानकारीकालागि खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (NeKSAP) को विद्युतिय ठेगाना http://www.sites.google.com/site/nefoodsec मा हेर्न सकिनेछ ।

यो **बजार अवलोकन** विश्व खाद्य कार्यक्रम, नेपालले कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ तथा उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्चको संयुक्त सहकार्यमा नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली NeKSAP को एक पाटोका रुपमा तयार पारेएको हो । नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली द्वारा प्रकाशीत सम्पूर्ण सामाग्रीहरु NeKSAP को विद्युतिय ठेगाना http://www.sites.google.com/site/nefoodsec मा हेर्न सकिने छ । थप जानकारीका लागि पो. ब. १०७, टेलिफोन : ५२६०६०७ एक्सटेन्सन् नं.: २४२०–५ मा सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।

यो परियोजना यूरोपीयन यूनियनको सहयोगमा सञ्चालित छ । यस बुलेटिनमा प्रकासित विचारहरुले यूरोपीयन यूनियनको विचारहरुलाई प्रतिविम्वित गर्दछ भन्ने कूनै जरुरी छैन ।